

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΚΑΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022

Προοίμιο. ΕΠΕΙΔΗ, το Σύνταγμα της Δημοκρατίας προβλέπει για την καθίδρυση και λειτουργία Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και Ανωτάτου Δικαστηρίου στη Δημοκρατία,

33 του 1964 ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, με βάση τις διατάξεις του περί Απονομής της
35 του 1975 Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου, ο οποίος θεσπίσθηκε
72 του 1977 δυνάμει του δικαίου της ανάγκης, η προβλεπόμενη από το
59 του 1981 Σύνταγμα δικαιοδοσία του Ανωτάτου Συνταγματικού
3 του 1987 Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου έχει μεταβιβασθεί
158 του 1988 στο υπό του ως άνω Νόμου καθιδρυθέν Ανώτατο Δικαστήριο,
109 του 1991
132(Ι) του 2015.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η αποκλειστική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η οποία προβλέπεται στον περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμο, έχει προϊόντος του χρόνου δυσχεράνει το έργο του Δικαστηρίου αυτού και δεν συμβάλλει στην ταχεία απονομή της δικαιοσύνης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, κρίνεται αναγκαία η λήψη μέτρων για την ταχεία απονομή της δικαιοσύνης εν γένει και την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της ασκούμενης σήμερα από το Ανώτατο Δικαστήριο δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας, με τον διαχωρισμό της δικαιοδοσίας αυτού,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, εξακολουθούν να υφίστανται τα γεγονότα που δεν επιτρέπουν τη λειτουργία του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος και, κατά συνέπεια, κάθε νομοθετική ρύθμιση που αποκλίνει από τις συνταγματικές διατάξεις για τα εν

λόγω δικαστήρια εξακολουθεί να δικαιολογείται από το δίκαιο της ανάγκης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η συγχώνευση των δύο ανώτατων δικαιοδοτικών οργάνων του Συντάγματος στο καθιδρυθέν υπό των περι Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμων του 1964 έως 2015 Ανώτατο Δικαστήριο έχει ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση μεγάλου εύρους δικαιοδοσίας, αρμοδιοτήτων και ευθυνών στο δικαστήριο αυτό,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, κανένα δικαστικό όργανο, ανεξαρτήτως του υψηλού επιπέδου ανεξαρτησίας του, δεν πρέπει να συγκεντρώνει τέτοιο εύρος δικαιοδοσίας, αρμοδιοτήτων και ευθυνών, όπως επισημαίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Δημοκρατία μέσω του Νόμου (καλούμενη «Επιτροπή Βενετίας»),

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η λειτουργία Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και Ανωτάτου Δικαστηρίου χρήζει παράλληλα στήριξης με ρυθμίσεις που να διασφαλίζουν την πραγματικά αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ενός σύγχρονου κράτους δικαίου,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η δημιουργία δευτεροβάθμιου δικαστικού οργάνου ως ξεχωριστού θεσμικού οργάνου τείνει να διευκολύνει την προώθηση και την ασφάλεια του κράτους δικαίου κατά την εφαρμογή αυτού σε μια δεδομένη χώρα, όπως επισημαίνεται από την Επιτροπή Βενετίας,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, για τους πιο πάνω λόγους, είναι αναγκαίο όπως καθιδρυθεί Εφετείο ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, είναι αναγκαίο όπως προβλεφθεί τρίτος βαθμός δικαιοδοσίας για ορισμένες περιπτώσεις, ώστε να διασφαλίζεται ενιαία η ορθή ερμηνεία των νόμων, η συνοχή και εξέλιξη της νομολογίας και, επομένως, η ασφάλεια του δικαίου,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, επιπροσθέτως απαιτείται η διασφάλιση του αναγκαίου αλληλοελέγχου στην ανώτατη βαθμίδα της δομής της δικαιοσύνης, ήτοι μεταξύ των δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει των διατάξεων των Άρθρων 133.8 και 153.8 του Συντάγματος,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, οι ως άνω σκοποί δικαιολογούν την επίκληση του δικαίου της ανάγκης, καθότι στοχεύουν στη διάσωση και εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης ως βασικής και ουσιώδους λειτουργίας του κράτους,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, τα Άρθρα 136, 144, 146 και 155 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνονται στα θεμελιώδη Άρθρα του Συντάγματος, τα οποία δεν δύναται καθ' οιονδήποτε τρόπο να τροποποιηθούν ή καταργηθούν,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, λόγω της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής και των ιδιαιτεροτήτων συνθηκών που επικρατούν στη Δημοκρατία, οι Τουρκοκύπριοι δεν συμμετέχουν στην εκλογή και λειτουργία της Βουλής των Αντιπροσώπων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, το δίκαιο της ανάγκης δικαιολογεί τη διατήρηση της εξουσίας της Βουλής των Αντιπροσώπων να τροποποιεί μη θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Δέκατης Έβδομης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2022.

95 του 1989

106(I) του 1996

115(I) του 1996

104(I) του 2002

127(I) του 2006

51(I) του 2010

68(I) του 2013

130(I) του 2015

69(I) του 2016

93(I) του 2016

100(I) του 2019

128(I) του 2019

160(I) του 2019

161(I) του 2019

135(I) του 2020

67(I) του 2022.

Τροποποίηση του Άρθρου 136 του Συντάγματος. 2. Το Άρθρο 136 του Συντάγματος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά τη λέξη «άρθροις» (τρίτη γραμμή), της φράσης «, ως επίσης και επί θεμάτων ως νόμος ήθελε ειδικά ορίσει».

Τροποποίηση του Άρθρου 144 του Συντάγματος. 3. Το Άρθρο 144 του Συντάγματος τροποποιείται με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 αυτού, με την ακόλουθη παράγραφο:

«1. (1) Κάθε διάδικος δικαιούται, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, περιλαμβανομένης και της κατ' έφεση διαδικασίας, να εγείρει ζήτημα αντισυνταγματικότητας νόμου ή απόφασης ή διάταξης αυτών, το οποίο είναι ουσιώδες για

τη διάγνωση της εκκρεμούσας ενώπιον του δικαστηρίου υπόθεσης.

(2) Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εγείρεται ζήτημα αντισυνταγματικότητας νόμου ή απόφασης ή διάταξης αυτών, το οποίο είναι ουσιώδες για τη διάγνωση της εκκρεμούσας υπόθεσης ενώπιόν του, δύναται να παραπέμψει τούτο ενώπιον του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, ως νόμος ήθελε προβλέψει, και σε τέτοια περίπτωση αναστέλλει την πρόοδο της διαδικασίας ενώπιόν του, μέχρις ότου το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο αποφανθεί σχετικά, ως προβλέπεται στο εδάφιο (3).

(3) Το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο δύναται να αποδεχθεί την παραπομπή, εκδικάζοντας το παραπεμφθέν σε αυτό ζήτημα σύμφωνα με την παράγραφο 2, ή να απορρίψει την παραπομπή ενημερώνοντας συναφώς το παραπέμψαν το ζήτημα δικαστήριο, σε περίπτωση δε που το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο απορρίπτει την παραπομπή, το παραπεμπόμενο ζήτημα εκδικάζεται από το παραπέμψαν το ζήτημα δικαστήριο.

(4) Παρά τις διατάξεις του εδαφίου (3), σε περίπτωση κατά την οποία ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου εγείρεται ζήτημα αντισυνταγματικότητας νόμου ή απόφασης ή διάταξης αυτών, το οποίο είναι ουσιώδες για τη διάγνωση της εκκρεμούσας υπόθεσης ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το Ανώτατο Δικαστήριο παραπέμπει παρευθώς το ζήτημα ενώπιον του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και αναστέλλει την πρόοδο της διαδικασίας ενώπιόν του, μέχρις ότου το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο εκδικάσει το ζήτημα σύμφωνα με την παράγραφο

2 και αποφανθεί επί του παραπεμπόμενου σε αυτό ζητήματος.».

Τροποποίηση του 4. Το Άρθρο 146 του Συντάγματος τροποποιείται ως ακολούθως:
Άρθρου 146 του
Συντάγματος.

(α) Με την τροποποίηση της παραγράφου 1 αυτού ως ακολούθως:

(i) Με την αντικατάσταση της φράσης «κέκτηται αποκλειστικήν δικαιοδοσία να αποφασίζει επί πάσης εφέσεως» (πρώτη και δεύτερη γραμμή), με τη φράση, «, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση κατά την οποία έφεση παραπέμπεται σε αυτό από το Εφετείο, κέκτηται, ως νόμος ήθελε ορίσει, δικαιοδοσία να αποφασίζει επί τέτοιας έφεσης και το Εφετείο, σε κάθε άλλη περίπτωση, κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει επί εφέσεως,»· και

(ii) με την προσθήκη στο τέλος αυτής της ακόλουθης νέας πρότασης:

«Επιπροσθέτως, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση και ως νόμος ήθελε ορίσει, επί απόφασης εκδιδομένης από το Εφετείο σε ενώπιον του τελευταίου έφεσης κατά απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου.»· και

(β) με την προσθήκη στην παράγραφο 5 αυτού, αμέσως μετά τη λέξη «έφεσης» (δεύτερη γραμμή), της φράσης «, η οποία εκδίδεται στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας που

παραχωρείται στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο ή στο Εφετείο δυνάμει της παραγράφου 1,».

Τροποποίηση του 5. Το Άρθρο 155 του Συντάγματος τροποποιείται ως Άρθρου 155 του ακολούθως:
Συντάγματος.

- (α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 αυτού με την ακόλουθη παράγραφο:

«1. Επιφυλασσομένης της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 146, το Ανώτατο Δικαστήριο κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση και ως νόμος ήθελε ορίσει, επί αποφάσεων εκδιδόμενων από το Εφετείο και επί εφέσεων που παραπέμπονται σε αυτό από το Εφετείο κατά αποφάσεως οποιουδήποτε άλλου δικαστηρίου, πλην του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Διοικητικού Δικαστηρίου, καθώς και επί άλλων θεμάτων ως νόμος ήθελε ορίσει.»

- (β) με την κατάργηση της παραγράφου 2 αυτού·
- (γ) με την κατάργηση της παραγράφου 4 αυτού· και
- (δ) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο 4 αυτού, της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«5. Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος άρθρου, νόμος ήθελε ορίσει περί της ίδρυσης, της δικαιοδοσίας και των εξουσιών του Εφετείου.»

- Μεταβατική
διάταξη.
6. Ανεξαρτήτως των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το Ανώτατο Δικαστήριο, ως καθιδρύθηκε διά του εδαφίου (1) του άρθρου 3 των περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμων του 1964 έως 2015, συνεχίζει να ασκεί τη δικαιοδοσία, αρμοδιότητες και εξουσίες τις οποίες κατέχει πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος Νόμου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, έως ότου νόμος προβλέψει διαφορετικά.
- Έναρξη της
ισχύος του
παρόντος
Νόμου.
- 7.-(1) Με την επιφύλαξη των εδαφίων (2), (3) και (4), ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.
- (2) Τα εδάφια (3) και (4) της παραγράφου 1 του Άρθρου 144 του Συντάγματος, ως αυτή παρατίθεται στο άρθρο 3 του παρόντος Νόμου, τίθενται σε ισχύ την ημερομηνία κατά την οποία το Ανώτατο Δικαστήριο, ως καθιδρύθηκε διά του εδαφίου (1) του άρθρου 3 των περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμων του 1964 έως 2015, θα αρχίσει να λειτουργεί ως Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο και ως Ανώτατο Δικαστήριο.
- (3) Η διά της παραγράφου (β) του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου κατάργηση της παραγράφου 2 του άρθρου 155 του Συντάγματος τίθεται σε ισχύ την ημερομηνία κατά την οποία το Εφετείο θα αρχίσει να ασκεί δικαιοδοσία ως νόμος ήθελε ορίσει.
- (4) Η διά της παραγράφου (γ) του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου κατάργηση της παραγράφου 4 του άρθρου 155 του Συντάγματος τίθεται σε ισχύ την ημερομηνία κατά την οποία το Εφετείο θα αρχίσει να ασκεί δικαιοδοσία ως νόμος ήθελε ορίσει.